

Virginia típusú dohányfajták összehasonlító vizsgálatának eredményei

2007 - 2015

VARGA LAJOS

Agroport-D Kft.

BEVEZETÉS

A dohánytermesztéshez a termesztők számára a termőterület nagyságától függetlenül megfelelő számú, jó termőképességgel és minőséggel rendelkező fajta szükséges.

Ezt az igényt az AGROPORT-D Kft. (korábban AGROTAB Kft.) nemesítői munkájával igyekszik kielégíteni.

Magyarországon jelenleg döntően hazai előállítású fajták vannak köztermesztésben. Ezt részben a korábbi években, részben a napjainkban folyó intenzív nemesítői munka teszi lehetővé.

A fajta előállítás egy permanens folyamat, mely hosszú és következetes munkát igényel. A folyamatos nemesítői munkát a kórokozó populáció összetételének, másrészt a dohánytermesztés körülményeinek változása teszi szükségessé.

A folyamatos fajta előállítást az is indokolja, hogy a termesztők és a gyártók által elvárt és kívánatosnak tartott valamennyi tulajdonság egy adott fajtába történő optimális szintű beépítése – a nemesítési törekvések ellenére – lehetetlen. Így minden előállított fajta kompromisszum eredménye.

Nemesítési munkánk gyakorlatnak átadható eredményeit már számos kiadványban, bemutatón, üzemi kísérletben ismertettük. A fajták összehasonlító vizsgálatáról, értékeléséről az elmúlt években a saját (www.agroport.hu) és a MADOSZ (www.madosz.hu) honlapján jelentettünk meg adatokat.

Jelen munkánkban virginia típusú államilag elismert fajtáinkkal és három fajtajelölttel végzett kispárcellás, módszeres kísérletünk 2015. évi eredményeiről számolunk be tájékoztató jelleggel. A fajták eredményeinek jobb összehasonlíthatósága és értelmezhetősége érdekében a 2007-2014. évek adatait is közöljük.

A KÍSÉRLETI KÖRÜLMÉNYEK RÖVID ISMERTETÉSE

A kísérleteinket Debrecen-Gáspár György kertben állítottuk be. A kísérlet talaja csernozjom jellegű homok. A talaj mésztartalma a szántott rétegben alacsony, gyengén savanyú kémhatású, humusztartalma „közepes”, foszfor és kálium ellátottsága „jó”.

A 2007-2014 között felhasznált műtrágya hatóanyagok mennyisége az alábbi intervallumokban változott: N: 0-67 kg/ha, P₂O₅: 0-114 kg/ha, K₂O: 48-185 kg/ha.

2015-ben N: 54 kg/ha, P₂O₅: 43 kg/ha, K₂O: 185 kg/ha került kijuttatásra. Az elővetemény tritikálé volt.

A 2015-ös tenyészidő kedvezőtlen volt a dohány fejlődése szempontjából, a csapadékszegény telet és tavaszt követően a száraz időszak folytatódott egészen augusztus elejéig, hosszan tartó kánikulai időszakokkal, ami miatt a területet az ültetést követően csévéldobos öntözőberendezéssel öntöttük augusztus első feléig, összesen 6 alkalommal, fordulónként 20 mm vizet kijuttatva.

A kísérlet elrendezését és a kísérletben szereplő fajták kiválasztását a korábbi évek metodikájához igazítottuk. A kispárcellás kísérleteket négy ismétlésben, 50 töves parcellákon állítottuk be három általunk nemesített, államilag elismert virginia fajtával (Hevesi 9, Hevesi

17, Hevesi 19), három fajtajelölttel (Vj 21, Vj 22; Vj 23) és a PVY fogékony Virginia Delcrest kontrollal.

A kísérleti területen bakhátműveléses agrotechnikát alkalmaztunk (gépi ültetés, mechanikai gyomirtás, tetejézés, kacsmentesítés). A betakarítást az érési ütemnek megfelelően 4 alkalommal végeztük. Minden fajta törékenkénti levélanyagának szárítása egy szárítóban történt, a szárítási rezsimet a Hevesi 19 átlagához igazítva.

A vizsgálatok folyamán minden, a nemesítési célkitűzésben meghatározott tulajdonságot értékeltünk, de jelen közleményünkben csak a gyakorlati termesztés szempontjából fontos adatokat közöljük.

2015-ben a burgonya y vírusnyomás a kísérleti területen rendkívül alacsony volt, melyet jól mutat az ugyanazon területen beállított Coresta vírusvizsgálati kísérletben szereplő fogékony dohányfajták átlagában a 9 %-os, míg a rezisztens fajták 1 %-os átlagos PVY fertőzöttsége.

A VIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

A termesztés számára fontos adatokat táblázatokba rendezve közöljük szöveges értékelés nélkül. A gyakorlat számára érdekes adatokból összesen öt táblázatot készítettünk, melyek közül háromban az elmúlt évek kísérleti eredményeit is feltüntettük. Ezek információt szolgáltatnak virginia típusú fajtáink száraz- és zöldsúly alakulásáról (1. táblázat), a fajták termelői minőségéről (2. táblázat) és burgonya y vírus fertőzöttségről (3. táblázat). A 4. és az 5. táblázat virginia típusú fajtáink betegség ellenállóságáról és főbb agronómiai tulajdonságairól tájékoztat a korábbi évek vizsgálati eredményeinek figyelembe vételével.

1. táblázat Virginia típusú fajták zöld és szárazsúly alakulása, Debrecen-Gáspár György kert, 2007-2015

Fajta	Zöld és szárazsúly [t/ha]								
	2007 ²	2008	2009	2010	2011	2012	2013 ²	2014	2015
Hevesi 9	17,6 / 3,2	22,5 / 3,7	17,3/3,0	22,3/2,8	23,2/3,9	16,4/2,9	17,8/2,4	21,3/3,0	29,4/4,2
Hevesi 17	17,2 / 3,4	20,4 / 3,8	17,0/3,2	23,7/3,0	22,4/3,9	16,8/3,0	17,5/3,1	17,7/3,0	26,8/4,1
Hevesi 19	19,9 / 3,4	23,5/3,4 ³	17,5/3,0	21,6/2,7	23,9/3,8	18,6/2,9	20,2/3,6	22,2/3,2	32,5/4,7
Vj 21 ¹	-	-	-	23,9/3,0	25,6/3,5	18,8/3,0	20,2/3,1	21,2/3,0	28,6/4,0
Vj 22 ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	26,1/4,1
Vj 23 ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	29,9/4,6

¹ Fajtajelölt

² Erősen heterogén, talajfoltos területen

³ Szárítási hiba miatti szárazsúlyvesztés, csak tájékoztató adat

2. táblázat Virginia típusú fajták termelői minősége, Debrecen-Gáspár György kert, 2007-2015

Fajta	Bv+B1 válogatási osztály aránya [%]								
	2007 ²	2008	2009	2010	2011	2012	2013 ²	2014	2015
Hevesi 9	33,9	89,8	97,4	47,7	88,5	100,0	75,0	83,2	20,9
Hevesi 17	40,8	80,4	93,1	53,4	85,6	97,7	96,0	91,6	38,5
Hevesi 19	61,8	95,2	81,6	54,6	74,7	99,8	93,0	77,7	38,0
Vj 21 ¹	-	-	-	67,3	77,6	98,5	91,0	78,6	39,9
Vj 22 ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	50,0
Vj 23 ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	63,2

¹ Fajtajelölt

² Erősen heterogén, talajfoltos területen

3. táblázat Virginia típusú fajták PVY fertőzöttsége a tenyészidő végén, Debrecen-Gáspár György kert, 2007-2015

Fajta	Burgonya y vírus fertőzöttség [%]								
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
V. Delcrest ¹	14,4	84,0	19,5	12,6	77,5	13,2	3,5	20,5	5,5
Hevesi 9	0	14,0	1,0	0	1,4	0,5	0,5	0	0
Hevesi 17	0	9,0	0,3	0	1,0	0	0	0,5	0
Hevesi 19	0	9,0	0,5	1,0	1,9	0	0	0,2	0
Vj 21 ²	-	-	-	0,5	0,9	0	0	0	0
Vj 22 ²	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Vj 23 ²	-	-	-	-	-	-	-	-	0

¹ PVY fogékony kontroll

² Fajtajelölt

4. táblázat Virginia típusú dohányfajták betegség ellenállósága

Fajta	Betegségekkel, vírusokkal szembeni ellenállóképesség minősítése				
	<i>burgonya y vírus</i>	<i>dohány mozaik vírus</i>	<i>fekete gyökér-rothadás</i>	<i>alternária</i>	<i>peronoszpóra</i>
Hevesi 9	+++	+	++	++	++
Hevesi 17	++++	+	++	++	++
Hevesi 19	++++	+	++	++	++
Vj 21 ¹	++++	+	++	++	- ²
Vj 22 ¹	++++	++++	++	++	- ²
Vj 23 ¹	++++	++++	++	++	- ²

¹ Fajtajelölt

² Nem ismert

++++ : nagyon jó; +++ : jó; ++ : közepes; + : alacsony

5. táblázat Virginia típusú dohányfajták főbb agronómiai tulajdonságainak összefoglalása

Fajta	Érés idő	Talajigény	N igény	Száríthatóság
Hevesi 9	Korai	Könnyű szerkezetű, közepes tápanyag szolgáltató talajok	Közepes, illetve valamivel magasabb N adagot igényel	Könnyen színesedik, leburnulásra nem hajlamos
Hevesi 17	Korai	Könnyű szerkezetű, közepes tápanyag szolgáltató talajok	Mérsékelt közepes N adagot igényel	Az érett anyag könnyen színesedik
Hevesi 19	Korai	Könnyű szerkezetű, közepes tápanyag szolgáltató talajok	Közepes, illetve valamivel magasabb N adagot igényel	Könnyen színesedik, leburnulásra nem hajlamos
Vj 21 ¹	Korai	Könnyű szerkezetű, közepes tápanyag szolgáltató talajok	Közepes, illetve valamivel magasabb N adagot igényel	Az érett anyag könnyen színesedik
Vj 22 ¹	Korai	Könnyű szerkezetű, közepes tápanyag szolgáltató talajok	Közepes N adagot igényel	Az érett anyag könnyen színesedik
Vj 23 ¹	Korai	Könnyű szerkezetű, közepes tápanyag szolgáltató talajok	Közepes, illetve valamivel magasabb N adagot igényel	Az érett anyag könnyen színesedik

¹ Fajtajelölt

ÖSSZEFOGLALÁS

A szerző három államilag elismert virginia típusú dohányfajta (Hevesi 9, Hevesi 17, Hevesi 19) és három fajtajelölt (Vj 21; Vj 22; Vj 23) kisparcellás összehasonlító vizsgálatának 2015. évi eredményeit közli táblázatokba rendezve a korábbi évek adataival együtt.

IRODALOMJEGYZÉK

VARGA L. (2014): Virginia típusú dohányfajták összehasonlító vizsgálatának eredményei, 2006-2014

<http://agroport.hu/hirek/virginia-tipusu-dohanyfajtak-osszehasonlito-vizsgalatanak-eredmenyei-2006-2014.html>

Results of comparative studies on flue-cured type tobacco varieties

2007 – 2015

LAJOS VARGA

Agroport-D Ltd.

SUMMARY

The author reviews the results of comparative small plot trial in 2015, involved three registered flue-cured type tobacco varieties (Hevesi 9, Hevesi 17, Hevesi 19) and three variety candidates (Vj 21; Vj 22; Vj 23). The results are arranged in tables with the results of previous years.